

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 22.12.1992, sp. zn. 4 Cao 221/92, ECLI:CZ:NS:1992:4.CAO.221.1992.1

Číslo: 61/1995

Právní věta: Odměny z činnosti instruktora řidičů motorových vozíků, kterou dříve vykonával /1/ žadatel o starobní důchod na základě uzavíraných dohod o vedlejší pracovní činnosti podle ustanovení § 232 a násl. zák. práce, nelze zahrnout do průměrného měsíčního výdělku rozhodného pro výpočet starobního důchodu, neboť podle ustanovení § 68 vyhlášky č. 165/1979 Sb. pracovník vykonávající tyto práce nebyl z této činnosti nemocensky ani důchodově zabezpečen. Je přitom nerozhodné, že jeho práce byla součástí jeho pracovní náplně (činnost vykonával v pracovní době), ale ne ve svém hlavním zaměstnání, nýbrž na základě uzavíraných dohod o vedlejší pracovní činnosti.

Soud: Nejvyšší soud ČR

Datum rozhodnutí: 22.12.1992

Spisová značka: 4 Cao 221/92

Číslo rozhodnutí: 61

Číslo sešitu: 8

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Důchod

Předpisy: 165/1979 Sb. § 68 100/1988 Sb. § 21

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 61/1995 sb. rozh.

Odměny z činnosti instruktora řidičů motorových vozíků, kterou dříve vykonával 1) žadatel o starobní důchod na základě uzavíraných dohod o vedlejší pracovní činnosti podle ustanovení § 232 a násl. zák. práce, nelze zahrnout do průměrného měsíčního výdělku rozhodného pro výpočet starobního důchodu, neboť podle ustanovení § 68 vyhlášky č. 165/1979 Sb. pracovník vykonávající tyto práce nebyl z této činnosti nemocensky ani důchodově zabezpečen. Je přitom nerozhodné, že jeho práce byla součástí jeho pracovní náplně (činnost vykonával v pracovní době), ale ne ve svém hlavním zaměstnání, nýbrž na základě uzavíraných dohod o vedlejší pracovní činnosti.

(Rozsudek bývalého Nejvyššího soudu České republiky z 22. 12. 1992, [4 Cao 221/92](#))

Rozhodnutím z 9. 7. 1992 přiznala Česká správa sociálního zabezpečení navrhovateli od 29. 12. 1990 starobní důchod podle ustanovení § 21 zákona č. 100/1988 Sb. ve výši 2037 Kč měsíčně. Důchod byl

vyměřen po dodatečném zhodnocení doby studia na mistrovské škole v P. v letech 1949 - 1952, a to podle rozsudku Krajského soudu v Plzni z 1. 4. 1992, č. j. 12 C 94/91-48.

V opravném prostředku proti uvedenému rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení navrhovatel namítal, že mu do průměrného měsíčního výdělku pro výpočet starobního důchodu nebyly opětovně započteny odměny, které dosahoval jako instruktor školení řidičů motorových vozíků ČSD v P., kde současně pracoval ve svém hlavním zaměstnání referenta železniční přepravy. Dovožoval, že tato činnost byla součástí jeho pracovní náplně.

Krajský soud v Plzni opravnému prostředku navrhovatele nevyhověl a přezkoumávané rozhodnutí potvrdil. Vycházel z výpovědi navrhovatele, slyšeného jako účastník řízení, z obsahu spisu téhož soudu sp. zn. 12 C 94/92 a ze spisu Okresního soudu Plzeň - město sp. zn. 5 T 277/84. Po zhodnocení provedených důkazů podle zásad upravených v ustanovení § 132 o. s. ř. dospěl k závěru, že navrhovatel konal činnost instruktora řidičů motorových vozíků na základě dohod o vedlejší pracovní činnosti, přičemž byl účasten pojištění ze svého hlavního zaměstnání. Činnost podle uvedených dohod ovšem za této situace nezakládá účast na důchodovém zabezpečení a příjmy z uvedené činnosti nejdou proto započitatelné do průměrného měsíčního výdělku rozhodného pro výpočet výše dávky.

V podaném odvolání proti rozsudku soudu prvního stupně navrhovatel opakoval námitky uvedené v opravném prostředku proti rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení, zejména potud, že soud prvního stupně nepřihlédl náležitě k výsledkům trestního řízení, vedeného proti němu u Okresního soudu Plzeň - město pod sp. zn. 5 T 277/94, v němž bylo prokázáno, že nadřízení navrhovatele o jeho činnosti - školení řidičů motorových dopravních vozíků věděli a s jeho činností, která byla i zdaňována, souhlasili, včetně toho, že navrhovatel ji prováděl v pracovní době.

Bývalý Nejvyšší soud České republiky svým rozsudkem potvrdil rozsudek soudu prvního stupně a účastníkům řízení nepřiznal náhradu nákladů odvolacího řízení.

Z odůvodnění:

Ve smyslu ustanovení § 11 vyhlášky č. 149/1988 Sb. jsou hrubými výdělky ze zaměstnání, vykonávaného v pracovním poměru, hrubá mzda (příjem), jestliže podléhá dani ze mzdy. Musí jít tedy o výdělek dosažený v zaměstnání vykonávaném v pracovním poměru. Pro účely sociálního zabezpečení je pak se zřetelem k ustanovení § 8 odst. 2 zákona č. 100/1988 Sb. zhodnotitelné jen takové zaměstnání, které zakládalo nemocenské pojištění, nebo jestliže by zakládalo nemocenské pojištění v době vzniku nároku na důchod. Při dohodách o pracích konaných mimo pracovní poměr (§ 232 a násl. zák. práce) bylo proto třeba rovněž řešit otázku účasti na nemocenském pojištění a důchodovém zabezpečení, a to se zřetelem k ustanovení vyhlášky č. 165/1979 Sb. Podle ustanovení § 68 této vyhlášky pracovník vykonávající práce podle dohody o pracovní činnosti nebyl z této činnosti nemocensky pojištěn ani důchodově zabezpečen, a proto ani odměna dosahovaná z této činnosti nemůže být zahrnuta do hrubých výdělků, z nichž se vypočítává průměrný měsíční výdělek pro účely jeho důchodu, jestliže je nemocensky pojištěn a důchodově zabezpečen již z důvodu jiné činnosti, a to zejména jako pracovník v pracovním poměru.

Pokud proto navrhovatel vykonával činnost instruktora řidičů motorových vozíků na základě uzavíraných dohod o pracovní činnosti podle ustanovení § 232 a násl. zák. práce, jak vyplývá zejména z obsahu spisu Okresního soudu Plzeň - město, sp. zn. 5 T 277/92, a byl za tuto činnost i podle uvedených dohod odměňován, nelze příjem (odměny z uvedené činnosti) zahrnout do průměrného měsíčního výdělku rozhodného pro výpočet výše starobního důchodu.

Námitka navrhovatele, že práce instruktora řidičů motorových vozíků byla součástí jeho pracovní

náplně (činnost vykonával v pracovní době) není pro posouzení projednávané věci rozhodná. Ostatně z výpovědi navrhovatele a dalších svědků, slyšených ve zmíněném trestním řízení soudním, vyplývá, že navrhovatel pravidelně uzavíral dohody o vedlejší pracovní činnosti s ústavem podnikové výchovy o školení řidičů motorových vozíků, které bylo předmětem uzavíraných dohod, prováděl je nepravidelně a podle potřeb organizace. Školení sice prováděl v pracovní době, avšak zameškanou pracovní dobu napracovával. Uvedené skutečnosti ovšem jasně svědčí pro závěr, že navrhovatel nekonal takovou činnost ve svém hlavním zaměstnání (případně ve vedleším nebo souběžném pracovním poměru), nýbrž na základě uzavíraných dohod o vedlejší pracovní činnosti podle ustanovení § 232 a násl. zák. práce.

Z uvedených důvodů byl věcně správný rozsudek soudu prvního stupně odvolacím soudem podle ustanovení § 219 o. s. ř. potvrzen.

1) Srov. nyní však čl. II vyhlášky č. 30/1993 Sb., jímž byla znovu novelizována vyhláška č. 165/1979 Sb., o nemocenském pojištění některých pracovníků a o poskytování dávek nemocenského pojištění občanům ve zvláštních případech.